

SIKKERHETSDATABLAD

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og selskapet/foretaket

1.1 Produktidentifikator

Handelsnavn : Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

1.2 Relevante, identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen, og ikke-anbefalt bruk

Identifisert bruk : Maling.

1.3 Detaljer om leverandøren på sikkerhetsdatabladet

Flügger Denmark A/S
Islevdalvej 151
DK-2610 Rødovre
Tlf. +45 76 30 33 80

e-mail adresse til person ansvarlig for dette SDS databladet : info@intercolor.dk

Nasjonal kontakt

Flügger Norway AS
Waldemar Thranes gate 84B
NO-0175 Oslo
Tel. +47 21 60 13 23

1.4 Nødtelefonnummer

Nasjonalt rådgivingskontor/Giftinformasjonen

Telefonnummer : Giftinformasjonssentralen på tlf.nr.: 22 59 13 00
Se avsnitt 4 om 'Førstehjelpstiltak.'

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1 Klassifisering av bestanddeler eller blanding

Produktdefinisjon : Blanding

Klassifisering i henhold til Forskrift (EC) 1272/2008 [CLP/GHS]

Eye Irrit. 2, H319

Produktet er klassifisert som farlig ifølge forskrift (EU) 1272/2008 med endringer.

Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H-setningene overfor.

Se avsnitt 11 for mer informasjon om helseeffekter og symptomer.

2.2 Etikettelementer

Farepiktogrammer :

Signalord : Advarsel

Redegjørelser om fare : H319 - Gir alvorlig øyeirritasjon.

Redegjørelser om forholdsregler

Generelt : P101 - Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.
P102 - Oppbevares utilgjengelig for barn.

Forebygging : P280 - Bruk vernebriller eller ansiktsvern.

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

Respons	: P305 + P351 + P338 - VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P337 + P313 - Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.
Lagring	: Ikke anvendelig.
Avhending	: Ikke anvendelig.
Tilleggselementer på etiketter	: Inneholder 2,4,7,9-tetrametyldec-5-yne-4,7-diol, BIT og MIT. Kan gi en allergisk reaksjon.
Tillegg XVII – Restriksjoner på produksjon, markedsføring og bruk av bestemte farlige stoffer, blandinger og artikler	: Ikke anvendelig.
Spesielle emballasjekrav	
Beholderne må forsynes med barnesikker lukking	: Ikke anvendelig.
Følbar advarselmerking om fare	: Ikke anvendelig.

2.3 Andre farer

Produktet oppfyller kriteriene for PBT eller vPvB i henhold til Forordning (EU) nr. 1907/2006, Tillegg XIII	: Denne blandingen inneholder ikke stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB.
Andre farer som ikke fører til klassifisering	: Ikke kjent.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2 Blandinger : Blanding

Navn på produkt/ bestanddel	Identifikatorer	%	Klassifisering	Spesifikk kons. grenser, M-faktorer og ATE-er	Type
Polymerisk alkoksylat	CAS: -	≤3	Acute Tox. 4, H302	ATE [Oral] = 500 mg/kg	[1]
4-okso-4-(p-tolyl)smørsyre addukt med 4-etylmorfolin	REACH #: 01-0000016594-65 EU: 419-240-6 CAS: 171054-89-0	<3	Eye Dam. 1, H318	-	[1]
xylen	REACH #: 01-2119488216-32 EU: 215-535-7 CAS: 1330-20-7	≤3	Flam. Liq. 3, H226 Acute Tox. 4, H312 Acute Tox. 4, H332 Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319 STOT SE 3, H335 STOT RE 2, H373 (oral, innånding) Asp. Tox. 1, H304	ATE [Dermal] = 1100 mg/kg ATE [Inhalasjon (damper)] = 11 mg/l	[1] [2]
2,4,7,9-tetrametyldec-5-yne-4,7-diol	REACH #: 01-2119954390-39 EU: 204-809-1 CAS: 126-86-3	<1	Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1B, H317 Aquatic Chronic 3, H412	-	[1]

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

metanol	REACH #: 01-2119433307-44 EU: 200-659-6 CAS: 67-56-1	≤0,3	Flam. Liq. 2, H225 Acute Tox. 3, H301 Acute Tox. 3, H311 Acute Tox. 3, H331 STOT SE 1, H370 (sentralnervesystem (SNS), synsnerven)	ATE [Oral] = 100 mg/kg ATE [Dermal] = 300 mg/kg ATE [Inhalasjon (damper)] = 3 mg/l STOT SE 1, H370: C ≥ 10% STOT SE 2, H371: 1% ≤ C < 10%	[1] [2]
ammoniakkløsning	REACH #: 01-2119488876-14 EU: 215-647-6 CAS: 1336-21-6	≤0,3	Skin Corr. 1B, H314 Eye Dam. 1, H318 STOT SE 3, H335 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 2, H411	STOT SE 3, H335: C ≥ 5% M [Akutt] = 1	[1] [2]
1,2-benzisotiazol-3(2H)-on (BIT)	REACH #: 01-2120761540-60 EU: 220-120-9 CAS: 2634-33-5	<0,05	Acute Tox. 4, H302 Acute Tox. 1, H330 Skin Irrit. 2, H315 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1, H317 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 2, H411	ATE [Oral] = 675,3 mg/kg ATE [Inhalasjon (støv og tåker)] = 0,04 mg/l Skin Sens. 1, H317: C ≥ 0,05% M [Akutt] = 1	[1]
3(2H)-Isothiazolone, 2-methyl- (MIT)	EU: 220-239-6 CAS: 2682-20-4	<0,0015	Acute Tox. 3, H301 Acute Tox. 3, H311 Acute Tox. 2, H330 Skin Corr. 1B, H314 Eye Dam. 1, H318 Skin Sens. 1A, H317 STOT SE 3, H335 Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 1, H410 Se kapittel 16 for fullstendig tekst i H- setningene overfor.	ATE [Oral] = 183 mg/kg ATE [Dermal] = 242 mg/kg ATE [Inhalasjon (støv og tåker)] = 0,055 mg/l Skin Sens. 1, H317: C ≥ 0,0015% M [Akutt] = 10 M [Kronisk] = 1	[1]

I følge produsentens nåværende kunnskap, og for anvendbare konsentrasjoner, finnes det ingen bestanddeler i tillegg i produktet som er klassifisert som helse- eller miljøskadelig, og som skulle kreve rapportering i dette avsnittet eller er PBTs eller vPvBs, eller har blitt tildelt en administrativ norm og derfor skulle kreve rapportering i dette avsnittet.

Type

[1] Stoff klassifisert med en helse - eller miljøfare

[2] Stoff med en yrkeshygienisk grenseverdi

Administrativ/Administrative norm/normer er, hvis tilgjengelig, oppført i punkt 8.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Øyekontakt

: Skyll straks øynene med mye vann samtidig som øvre og nedre øyelokk løftes. Se etter og ta ut eventuelle kontaktlinser. Fortsett å skylle i minst 10 minutter. Kontakt lege.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

- Innånding** : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Hvis den tilskadekomne ikke puster, puster uregelmessig eller det oppstår åndedrettsstans, må det gis kunstig åndedrett eller utdannet personell kan gi oksygen. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden. Det må alltid tilkalles medisinsk tilsyn dersom de helseskadelige effektene vedvarer, eller hvis de er alvorlige. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning. Ved inhalering av nedbrytningsprodukter i en brann kan symptomene bli forsinket. Den berørte personen kan ha behov for medisinsk overvåking i 48 timer.
- Hudkontakt** : Skyll kontaminert hud med store mengder vann. Fjern forurensede klær og sko. Hvis det oppstår symptomer, må lege kontaktes. Vask klærne før de brukes på ny. Rens skoene grundig før de brukes igjen.
- Svelging** : Vask munnen grundig med vann. Fjern eventuelle tannproteser. Om stoffet er blitt svelget og den berørte personen er bevisst, gi små mengder vann å drikke. Stopp om den berørte personen føler seg dårlig, siden brekninger kan være farlige. Ikke fremkall brekninger med mindre du er under veiledning av medisinsk kyndig personell. Hvis personen kaster opp, må hodet holdes lavt, så oppkastet ikke kommer i lungene. Det må alltid tilkalles medisinsk tilsyn dersom de helseskadelige effektene vedvarer, eller hvis de er alvorlige. Ikke gi en bevisstløs person noe gjennom munnen. Hvis personen er bevisstløs, skal vedkommende plasseres i stabilt sideleie, og få medisinsk tilsyn snarest mulig. Sørg for åpne luftveier. Løs på trange klesplagg som snipp, slips, belte eller linning.
- Vern av førstehjelpspersonell** : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Det kan være farlig for førstehjelpere å bruke munn-mot-munn-metoden.

4.2 De viktigste symptomene og effektene, både akutte og forsinkede

Overeksponeringstegn/-symptomer

- Øyekontakt** : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
smerte eller irritasjon
rennede
rødhet
- Innånding** : Ingen spesifikke data.
- Hudkontakt** : Ingen spesifikke data.
- Svelging** : Ingen spesifikke data.

4.3 Indikasjon av enhver øyeblikkelig medisinsk hjelp og spesialbehandling som er nødvendig

- Merknader til lege** : Ved inhalering av nedbrytningsprodukter i en brann kan symptomene bli forsinket. Den berørte personen kan ha behov for medisinsk overvåking i 48 timer.
- Spesifikke behandlinger** : Ingen spesiell behandling.

AVSNITT 5: Brannsløkkingstiltak

5.1 Slökkemidler

- Egnete brannsløkkingsmidler** : Bruk et brannsløkningsmiddel som er egnet for omkringliggende brann.
- Uegnete brannsløkkingsmidler** : Ikke kjent.

5.2 Spesielle farer forbundet med stoffet eller blandingen

- Farer på grunn av stoffet eller blandingen** : Under brann eller ved oppvarming vil det oppstå en trykkøkning, og beholderen kan revne.
- Farlige forbrenningsprodukter** : Nedbrytningsproduktene kan omfatte følgende materialer:
karbondioksid
karbonmonoksid
nitrogenoksider

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.3 Råd for brannmenn

- Spesielle beskyttelses tiltak for brannmenn** : Isoler straks stedet ved å fjerne alle personer i nærheten av uhellet hvis brann har oppstått. Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring.
- Særlig verneutstyr for brannslukningsmannskaper** : Brannslukningspersonell skal bruke egnet verneutstyr og selvforsynt åndedrettsvern (SCBA) med full ansiktsmaske, som brukes i modus for positivt trykk. Brannmannsklær (inkludert hjelmer, vernestøvler og hansker) i samsvar med europeisk standard EN 469, vil gi grunnleggende beskyttelsesnivå mot kjemikalieuhell.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

- For ikke-nødpersonell** : Det skal ikke iverksettes tiltak som medfører personfare, eller av personer uten tilstrekkelig opplæring. Evakuer omkringliggende områder. Ikke la unødvendig og ubeskyttet personale komme inn. Ikke berør eller gå gjennom utsølt materiale. Unngå å innånde damp eller tåke. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet åndedrettsvern ved utilstrekkelig ventilasjon. Bruk egnet personlig verneutstyr.
- For nødpersonell** : Hvis det er påkrevet med spesialklær for å håndtere utslippet, må det tas hensyn til alle opplysningene i avsnitt 8 om egnete og ikke-egnete materialer. Se også opplysningene i "For ikke-nødpersonell".

- 6.2 Forholdsregler for vern av miljø** : Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk. Send informasjon til relevante myndigheter dersom produktet har forårsaket miljøforurensning (kloakk, vannsystemer, jord eller luft).

6.3 Metoder og materialer for begrensning og opprensning

- Lite utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Fortynn med vann og ta opp med mopp hvis vannløslig. Alternativt, eller hvis uløslig i vann, absorber med et inert tørt materiale og plasser i en hensiktsmessig avfallsbeholder. Må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall.
- Stort utslipp** : Stopp lekkasje hvis dette kan gjøres uten risiko. Flytt beholderne fra utslippsområdet. Møt utslippet i medvind. Unngå lekkasje til kloakksystem, vannløp, kjellere eller trange rom. Søl skal spyles ned i et system for behandling av spillvann, eller følg denne fremgangsmåten. Begrens og samle spill med ikke brennbare absorberende materialer, f.eks. sand, jord, vermikulitt eller kiselgur, og plasser i beholder for deponering i henhold til lokale bestemmelser. Må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Forurenset oppsamlingsmateriale kan være like miljøskadelig som selve utslippet.

- 6.4 Referanse til andre avsnitt** : Se avsnitt 1 for nødkontaktinformasjon.
Se avsnitt 8 for opplysninger om egnet personlig verneutstyr.
Se avsnitt 13 for flere opplysninger om avfallshåndtering.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Listen over Identifiserte bruksområder i avsnitt 1 bør sjekkes for eventuell bruksspesifikk informasjon i eksponeringsscenarioet(ene).

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

- Vernetiltak** : Bruk egnet personlig verneutstyr (se avsnitt 8.). Må ikke svelges. Unngå kontakt med øyne, hud og klær. Unngå å innånde damp eller tåke. Oppbevares i originalbeholderen eller i et godkjent alternativ, som er laget av et kompatibelt materiale, oppbevares tett lukket når det ikke er i bruk. Tom emballasje inneholder produktrester og kan være farlig. Emballasjen må ikke brukes om igjen.

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

Råd om generell yrkeshygiene : Det må ikke spises, drikkes eller røykes i områder der dette materialet håndteres, oppbevares og bearbeides. Arbeidere bør vaske hender og ansiktet før de spiser, drikker eller røyker. Ta av forurensede klær og verneutstyr før du går inn i områder der det spises. Se også avsnitt 8 for flere opplysninger om hygienetiltak.

7.2 Forhold for sikker lagring, inkludert ev. uforenlighet

Lagre mellom følgende temperaturer: 0 til 40°C (32 til 104°F). Oppbevares i henhold til lokale bestemmelser. Lagres i original emballasje, beskyttet mot direkte solskinn i et tørt, kjølig og godt ventilert område, vekk fra uforenlige materialer (se Avsnitt 10) samt mat og drikke. Oppbevar beholderen tett lukket og forseglet til alt er klart til bruk. Åpnede beholdere må lukkes forsvarlig og oppbevares stående for å unngå lekkasje. Må ikke oppbevares i umerkede beholdere. Oppbevares/håndteres slik at forurensning i miljøet unngås. Se avsnitt 10 for uforenlige materialer før håndtering eller bruk.

7.3 Spesifikk sluttbruk

Anbefalinger : Ikke kjent.

Løsninger spesifikke for industrisektoren : Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Informasjonen gis basert på typisk forventede bruksområder for produktet. Ytterligere tiltak kan være påkrevet for parthåndtering eller andre bruksområder som kan øke eksponeringen for arbeidere eller miljøutslipp betydelig.

8.1 Kontrollparametere

Administrative normer

Navn på produkt/bestanddel	Grenseverdier for eksponering
xylene	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). [xylen] Absorbert gjennom huden. Merknader: veiledende grenseverdi Gjennomsnittsverdier: 25 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 108 mg/m ³ 8 timer.
methanol	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). Absorbert gjennom huden. Merknader: veiledende grenseverdi Gjennomsnittsverdier: 100 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 130 mg/m ³ 8 timer.
ammonia, aqueous solution	FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). [ammoniakk] Merknader: veiledende grenseverdi Gjennomsnittsverdier: 15 ppm 8 timer. Gjennomsnittsverdier: 11 mg/m ³ 8 timer. FOR-2011-12-06-1358 (Norge, 6/2021). [ammoniakk] Korttidsverdi grenseverdi: 50 ppm 15 minutter. Korttidsverdi grenseverdi: 36 mg/m ³ 15 minutter.

Biologiske eksponeringsindekser

No exposure indices known.

Anbefalt overvåkningstiltak : Sjekk overvåkingsstandardene, slik som følgende: Europeisk standard NS-EN 689 (Arbeidsplassluft - Veiledning for vurdering av eksponering for kjemiske stoffer ved innånding og målestrategi for sammenligning med grenseverdier) Europeisk standard NS-EN 14042 (Arbeidsplassluft - Veiledning for anvendelse og bruk av prosedyrer for bedømmelse av kjemiske og biologiske agens) Europeisk standard NS-EN 482 (Arbeidsplassluft - Generelle krav til utførelse av måling av kjemiske midler) Det kreves også at det vises til nasjonale rettledningsdokumenter for bestemmelse av farlige stoffer.

DNEL-er/DMEL-er

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

Navn på produkt/bestanddel	Type	Eksponering	Verdi	Befolkning	Effekter	
xylene	DNEL	Langsiktig Oral	1,6 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Innånding	14,8 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Innånding	77 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Hud	108 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Hud	180 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Lokal	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	289 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
	2,4,7,9-tetramethyldec-5-yne-4,7-diol	DNEL	Langsiktig Oral	0,25 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
		DNEL	Langsiktig Hud	0,25 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
		DNEL	Langsiktig Innånding	0,43 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
		DNEL	Langsiktig Hud	0,5 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
		DNEL	Kortsiktig Oral	0,75 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
		DNEL	Kortsiktig Hud	0,75 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk
		DNEL	Kortsiktig Innånding	1,29 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
DNEL		Kortsiktig Hud	1,5 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk	
DNEL		Langsiktig Innånding	1,76 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
DNEL		Kortsiktig Innånding	5,28 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
methanol	DNEL	Kortsiktig Hud	8 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Hud	8 mg/kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Kortsiktig Hud	40 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Hud	40 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	50 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal	
	DNEL	Langsiktig Innånding	50 mg/m ³	Generell populasjon	Lokal	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	50 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Innånding	50 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	260 mg/m ³	Arbeidere	Lokal	
	DNEL	Langsiktig Innånding	260 mg/m ³	Arbeidere	Lokal	
	DNEL	Kortsiktig Innånding	260 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
	DNEL	Langsiktig Innånding	260 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk	
	BIT	DNEL	Langsiktig Hud	0,966 mg/kg bw/dag	Arbeidere	Systemisk
		DNEL	Langsiktig	6,81 mg/m ³	Arbeidere	Systemisk

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

	DNEL	Innånding Langsiktig	1,2 mg/m ³	Generell populasjon	Systemisk
	DNEL	Innånding Langsiktig Hud	0,345 mg/ kg bw/dag	Generell populasjon	Systemisk

PNEC-er

Navn på produkt/bestanddel	Kammerdetaljer	Verdi	Metodedetaljer
xylene	Ferskvann	0,327 mg/l	-
	Sjøvann	0,327 mg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	6,58 mg/l	-
	Ferskvannsediment	12,46 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	12,46 mg/kg dwt	-
	Jord	2,31 mg/kg dwt	-
2,4,7,9-tetrametyldec-5-yne-4,7-diol	Ferskvann	0,327 mg/l	-
	Ferskvann	0,04 mg/l	-
	Sjøvann	0,004 mg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	7 mg/l	-
	Ferskvannsediment	0,32 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	0,032 mg/kg dwt	-
methanol	Jord	0,028 mg/kg dwt	-
	Ferskvann	20,8 mg/l	-
	Sjøvann	2,08 mg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	100 mg/l	-
	Ferskvannsediment	77 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	7,7 mg/kg dwt	-
BIT	Jord	3,18 mg/kg dwt	-
	Ferskvann	0,004 mg/l	-
	Sjøvann	0,0004 mg/l	-
	Renseanlegg for avløpsvann	1,03 mg/l	-
	Ferskvannsediment	0,0499 mg/kg dwt	-
	Sjøvannsediment	0,00499 mg/kg dwt	-
	Jord	3 mg/kg dwt	-

8.2 Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonstiltak : God generell ventilasjon bør være tilstrekkelig for å kontrollere arbeidstakerens eksponering av av luftbåren forurensning.

Individuelle vernetiltak

Hygieniske tiltak

: Vask hender, underarmer og ansikt grundig etter å ha håndtert kjemiske produkter, før inntak av mat, røyking og toalettbesøk samt ved avsluttet arbeidsperiode. Det bør brukes egnede teknikker ved fjerning av klær som kan være tilsølt. Vask forurensede klær før de tas i bruk igjen. Sørg for at øyeskyllestasjoner og sikkerhetsdusjer er i nærheten av arbeidsstedet.

Øye-/ansiktsvern

: Det skal benyttes vernebriller i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig for å unngå eksponering for væskesprut, damp, gass eller støv. Hvis kontakt er mulig, skal følgende verneutstyr brukes, hvis det ikke vurderes at en høyere grad av verneutstyr er nødvendig: Bruk vernebriller med sidebeskyttelse i samsvar med EN 166. beskyttelsesbriller mot kjemikaliesprut.

Hudvern

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig beskyttelse

- Håndvern** : Det skal til enhver tid ved håndtering av kjemiske produkter benyttes kjemisk bestandige, ugjennomtrengelig hansker i samsvar med godkjente standarder når risikovurdering indikerer at dette er nødvendig. Se til at hanskene fremdeles beholder sine beskyttende egenskaper ved å vurdere parametrene som spesifiseres av hanskeprodusenten. Legg merke til at tiden for gjennomtrenging for hanskematerialer kan være forskjellig for ulike hanskeprodusenter. Når det gjelder blandinger som inneholder flere stoffer, kan ikke beskyttelsestiden for hanskene estimeres nøyaktig. > 8 timer (gjennombruddstid): Bruk hansker som er testet etter EN 374. Nitrilhansker.
- Kroppsvern** : Personlig verneutstyr skal velges i samsvar med oppgaven som utføres og farene forbundet med denne, og skal være godkjent av en spesialist før dette produktet håndteres. Anbefales: Bruk egnede verneklær som er EN-godkjent type 6 og kategori III.
- Annet hudvern** : Egned fottøy og eventuelt tilleggsvern for huden skal velges basert på oppgaven som skal utføres og de risikoene som er involvert, og må godkjennes av en spesialist før dette produktet håndteres.
- Åndedrettsvern** : Basert på potensial fare og risk for eksponering, velge en respirator som oppfyller den gjeldende sertifiseringsstandard. Gassmasker må brukes i henhold til et åndedrettsvern program, for å sikre riktig montering, opplæring og andre viktige sider ved bruk. Anbefales: Ved sliping av behandlede overflater, dannes støv som er helseskadelig. Om nødvendig, bruk åndedrettsvern (P2, EN 143).
- Begrensning og overvåking av miljøeksponeringen** : Utslipp fra ventilasjon eller prosessutstyr bør kontrolleres for å sikre at de er i samsvar med kravene i gjeldende miljølovgivning. I enkelte tilfeller er det nødvendig å anvende gasskrubbere, filtre eller konstruksjonsendringer i prosessutstyret for å redusere utslippene til akseptable nivåer.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

Forholdene for måling av alle egenskaper er ved standard temperatur og trykk med mindre noe annet indikeres.

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

- Fysisk tilstand** : Væske.
- Farge** : Svart.
- Lukt** : Karakteristisk.
- Luktterskel** : Ikke kjent.
- Smeltepunkt/frysepunkt** : Ikke kjent.
- Utgangskokepunkt og -kokeområde** : Ikke kjent.
- Brannfarlighet** : Ikke kjent.
- Nedre og øvre eksplosjonsgrense** : Ikke kjent.
- Flammepunkt** : Ikke kjent.
- Selvantennelsestemperatur** : Ikke kjent.
- Dekomponeringstemperatur** : Ikke kjent.
- pH** : 7,8 til 8,2
- Viskositet** : Ikke kjent.
- Løselighet i vann** : Ikke kjent.
- Blandbar med vann** : Ja.
- Fordelingskoeffisient oktanol/vann** : Ikke anvendelig.
- Damptrykk** : Ikke kjent.
- Fordamping** : Ikke kjent.
- Tetthet** : 1,1 g/cm³
- Damptetthet** : Ikke kjent.

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- Ekspløsjonsegenskaper** : Ikke kjent.
Oksidasjonsegenskaper : Ikke kjent.
Partikkelegenskaper
Middels partikkelstørrelse : Ikke anvendelig.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

- 10.1 Reaktivitet** : Det finnes ingen bestemte testdata på reaktivitet tilgjengelig for dette produktet eller bestanddelene.
- 10.2 Kjemisk stabilitet** : Produktet er stabilt.
- 10.3 Mulighet for skadelige reaksjoner** : Ved lagring og bruk under normale forhold vil det ikke oppstå farlige reaksjoner.
- 10.4 Forhold som skal unngås** : Ingen spesifikke data.
- 10.5 Uforenlige stoffer** : Ingen spesifikke data.
- 10.6 Farlige nedbrytingsprodukter** : Det bør ikke dannes farlige nedbrytingsprodukter ved normale lagrings- og bruksforhold.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1 Informasjon om fareklasser som definert i Forskrift (EC) Nr. 1272/2008

Akutt toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Dose	Eksponering
xylen	LC50 Innånding Gass.	Rotte	5000 ppm	4 timer
	LD50 Oral	Rotte	4300 mg/kg	-
metanol	LC50 Innånding Gass.	Rotte	145000 ppm	1 timer
	LC50 Innånding Gass.	Rotte	64000 ppm	4 timer
ammoniakk-løsning	LD50 Hud	Kanin	15800 mg/kg	-
	LD50 Oral	Rotte	5600 mg/kg	-
BIT	LD50 Oral	Rotte	350 mg/kg	-
	LC50 Innånding Damp	Rotte	0,5 mg/l	4 timer
MIT	LD50 Oral	Rotte	1020 mg/kg	-
	LC50 Innånding Støv og tåke	Rotte	0,53 mg/l	4 timer

Konklusjon/oppsummering: Ikke kjent.

Estimater over akutt toksisitet

Navn på produkt/bestanddel	Oral (mg/kg)	Hud (mg/kg)	Inhalering (gasser) (ppm)	Inhalering (damper) (mg/l)	Inhalering (støv og tåker) (mg/l)
Hobbyemalje, matt sort varmebestandig	11148,3	26919,0	N/A	269,2	N/A
Polymerisk alkoksylat	500	N/A	N/A	N/A	N/A
xylen	4300	1100	N/A	11	N/A
metanol	100	300	64000	3	N/A
BIT	675,3	N/A	N/A	N/A	0,04
MIT	183	242	N/A	N/A	0,055

Irritasjon/korrosjon

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Poeng	Eksposering	Observasjon
xylen	Øyne - Mildt irriterende	Kanin	-	87 mg	-
	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 5 mg	-
	Hud - Mildt irriterende	Rotte	-	8 timer 60 uL	-
	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	100 %	-
	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 500 mg	-
2,4,7,9-tetrametyldec-5-yne-4,7-diol	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	0.1 MI	-
metanol	Hud - Mildt irriterende	Kanin	-	0.5 g	-
	Øyne - Middels irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 100 mg	-
ammoniakk-løsning	Øyne - Middels irriterende stoff	Kanin	-	40 mg	-
	Hud - Middels irriterende stoff	Kanin	-	24 timer 20 mg	-
BIT	Øyne - Sterkt irriterende stoff	Kanin	-	0,5 minutter 1 mg	-
	Øyne - Sterkt irriterende stoff Hud - Mildt irriterende	Kanin Mennesker	-	250 ug 48 timer 5 %	-

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Overfølsomhet

Navn på produkt/ bestanddel	Eksposeringsvei	Arter	Resultat
BIT	hud	Marsvin	Irritasjonsfremmende

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Mutasjonsfremmende karakter

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Kreftfremkallende egenskap

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Reproduktiv giftighet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Fosterskadelige egenskaper

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Toksisitet for angitt målorgan (enkelteksponering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksposeringsvei	Målorganer
xylen	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene
metanol	Kategori 1	-	sentralnervesystem (SNS), synsnerven
ammoniakk-løsning	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene
MIT	Kategori 3	-	Irritasjon i luftveiene

Toksisitet for angitt målorgan (gjentatt eksponering)

Navn på produkt/bestanddel	Kategori	Eksposeringsvei	Målorganer
xylen	Kategori 2	oral, innånding	-

Fare for aspirering

Navn på produkt/bestanddel	Resultat
xylen	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier : Ikke kjent.

Symptomer forbundet med fysiske, kjemiske og toksikologiske egenskaper

Øyekontakt : Alvorlige symptomer kan omfatte følgende:
smerte eller irritasjon
rennede
rødhet

Innånding : Ingen spesifikke data.

Hudkontakt : Ingen spesifikke data.

Svelging : Ingen spesifikke data.

Det kan forekomme både forsinkede og øyeblikkelige effekter, og også kroniske effekter på grunn av kort- og langtidseksponering

Korttidseksponering

Potensielle, øyeblikkelige effekter : Ikke kjent.

Potensielle, forsinkede effekter : Ikke kjent.

Langvarig eksponering

Potensielle, øyeblikkelige effekter : Ikke kjent.

Potensielle, forsinkede effekter : Ikke kjent.

Potensielle kroniske helseeffekter

Ikke kjent.

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Generelt : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

Kreftfremkallende egenskap : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

Mutasjonsfremmende karakter : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

Reproduktiv giftighet : Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

11.2 Informasjon om andre farer

11.2.1 Hormonforstyrrende egenskaper

Ikke kjent.

11.2.2 Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1 Toksisitet

Navn på produkt/ bestanddel	Resultat	Arter	Eksponering
xylen	Akutt LC50 8500 µg/l Sjøvann	Skalldyr - Palaemonetes pugio	48 timer
	Akutt LC50 13400 µg/l Ferskvann	Fisk - Pimephales promelas	96 timer
2,4,7,9-tetramethyldec- 5-yne-4,7-diol	EC50 88 mg/l	Dafnie - Daphnia magna	48 timer
	LC50 36 mg/l	Fisk - Pimephales promelas	96 timer
metanol	Akutt EC50 16,912 mg/l Sjøvann	Alge - Ulva pertusa	96 timer
	Akutt LC50 2500000 µg/l Sjøvann	Skalldyr - Crangon crangon -	48 timer

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

ammoniakk-løsning	Akutt LC50 3289 mg/l Ferskvann	Voksen Dafnie - Daphnia magna - Nyfødt organisme	48 timer
	Akutt LC50 290 mg/l Ferskvann	Fisk - Danio rerio - Egg	96 timer
BIT	Kronisk NOEC 9,96 mg/l Sjøvann	Alge - Ulva pertusa	96 timer
	Akutt LC50 0,89 mg/l	Fisk - Oncorhynchus mykiss	96 timer
	Kronisk NOEC 0,79 mg/l	Dafnie - Daphnia magna	96 timer
	Akutt EC50 97 ppb Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna	48 timer
MIT	Akutt LC50 10 til 20 mg/l Ferskvann	Skalldyr - Ceriodaphnia dubia	48 timer
	Akutt LC50 167 ppb Ferskvann	Fisk - Oncorhynchus mykiss	96 timer
	Kronisk EC10 0,04 mg/l	Alge - Pseudokirchneriella subcapitata	72 timer
	Akutt EC50 0,158 mg/l	Alge - Selenastrum capricornutum	72 timer
	Akutt EC50 0,18 ppm Ferskvann	Dafnie - Daphnia magna	48 timer
	Akutt LC50 0,07 ppm Ferskvann	Fisk - Oncorhynchus mykiss	96 timer
	Kronisk NOEC 0,04 mg/l	Dafnie - Daphnia magna	21 dager

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

12.2 Persistens og nedbrytbarhet

Konklusjon/oppsummering : Ikke kjent.

Navn på produkt/ bestanddel	Halveringstid i vann	Fotolyse	Biologisk nedbrytbarhet
xylene	-	-	Lett
2,4,7,9-tetrametyldec- 5-yn-4,7-diol	-	-	Ikke lett
BIT	-	-	Lett
MIT	-	-	Ikke lett

12.3 Bioakkumuleringspotensial

Navn på produkt/ bestanddel	LogP _{ow}	BKF	Potensial
xylene	3,12	8.1 til 25.9	lav
2,4,7,9-tetrametyldec- 5-yn-4,7-diol	2,8	-	lav
metanol	-0,77	<10	lav
ammoniakk-løsning	<1	-	lav
BIT	0,7	3,2	lav
MIT	-0,75	-	lav

12.4 Jordmobilitet

**Fordelingskoeffisient for
jord/vann (K_{oc})** : Ikke kjent.

Mobilitet : Ikke kjent.

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderinger

Denne blandingen inneholder ikke stoffer som er vurdert å være en PBT eller en vPvB.

12.6 Hormonforstyrrende egenskaper

Ikke kjent.

12.7 Andre skadevirkninger

Ingen kjente betydelige virkninger eller kritiske farer.

AVSNITT 13: Instruks ved disponering

Informasjonen i dette avsnittet inneholder generelle råd og veiledning. Listen over Identifiserte bruksområder i avsnitt 1 bør sjekkes for eventuell bruksspesifikk informasjon i eksponeringsscenarioet(ene).

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Deponering av dette produktet, oppløsninger og alle biprodukter skal til enhver tid skje i samsvar med lovfestede krav til miljøvern og avfallsdeponering og alle regionale bestemmelser fra lokale myndigheter. Overskytende materialer og ikke gjenvinnbare produkter må deponeres via et firma/underleverandør som er registrert for behandling av spesialavfall. Avfall må ikke deponeres ubehandlet til avløp unntatt når det er fullstendig i samsvar med alle krav fra myndigheter med jurisdiksjon.

Farlig avfall : Så vidt leverandøren vet, anses dette produktet ikke for å være farlig avfall i henhold til EU-direktiv 2008/98/EF

Den europeiske avfallslisten (EAL)

Avfallskode	Avfallsbetegnelse
08 01 12	annet maling- og lakkavfall enn det nevnt i 08 01 11

Emballasje

Metoder for avhending : Unngå at det produseres avfall, eller reduser avfallsmengden til et minimum i den grad det er mulig. Avfallsemballasjen bør resirkuleres. Forbrenning eller avhending på søppelplass bør vurderes hvis det ikke er mulig med resirkulering.

Spesielle forholdsregler : Produktet og emballasjen skal uskadeliggjøres på en sikker måte. Vær forsiktig ved håndtering av tomme beholdere som ikke er rengjort eller skylt ut. Tomemballasje eller tomme poser kan inneholde noe produktrester. Unngå spredning av utslipp av materialet, avrenning og kontakt med jord, vassdrag, avløp og kloakk.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

	ADR/RID	IMDG	IATA
14.1 FN-nummer eller ID-nummer	Not regulated.	Not regulated.	Not regulated.
14.2 Korrekt transportnavn, UN	Not regulated.	Not regulated.	Not regulated.
14.3 Transportfareklasse(r)	Not regulated.	Not regulated.	Not regulated.
14.4 Emballasjegruppe	-	-	-
14.5 Skadevirkninger i miljøet	Nei.	Nei.	Nei.

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren : **Transport innenfor brukerens anlegg**: produktet skal alltid transporteres i lukkede beholdere som står oppreist. Det må sikres at personer som transporterer produktet har fått opplæring i hva som skal gjøres ved uhell eller utslipp.

14.7 Maritim transport i bulk i henhold til IMO-instrumenter : Ikke kjent.

AVSNITT 15: Regelverksmessige opplysninger

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter eller lovverk som er spesifikke for stoffet eller blandingen EU-forskrift (EU) nr. 1907/2006 (REACH)

Tillegg XIV - Liste over stoffer som krever autorisasjon

Tillegg XIV

Ingen av bestanddelene er opplistet.

Stoffer som gir stor grunn til bekymring

Ingen av bestanddelene er opplistet.

Tillegg XVII – : Ikke anvendelig.

**Restriksjoner på
produksjon,
markedsføring og bruk
av bestemte farlige
stoffer, blandinger og
artikler**

Andre EU regler

**Industriutslipp
(forebygging og kontroll
integreert forurensning) -
Luft** : Ikke listeført

**Industriutslipp
(forebygging og kontroll
integreert forurensning) -
Vann** : Ikke listeført

Ozon-nedbrytende stoffer (1005/2009/EU)

Ikke listeført.

Forhåndssamtykke (PIC) (649/2012 / EU)

Ikke listeført.

Vedvarende organiske forurensende stoffer

Ikke listeført.

Seveso Direktivet

Dette produktet kontrolleres ikke under Seveso-direktivet.

Nasjonale forskrifter

Produktregistreringsnummer : 627387

Internasjonale bestemmelser

Konvensjon om kjemiske våpen, stoffliste over kjemikalier i Schedule I, II og III

Ikke listeført.

Montreal protokolen

Ikke listeført.

Stockholms konvensjonen om persistente organiske forurensere

Ikke listeført.

Rotterdamkonvensjonen om samtykke ved forutgående informasjon (PIC)

Ikke listeført.

UNECE Aarhus Protokoll for POP-er og tungmetaller

Ikke listeført.

15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering : Sikkerhetsvurderinger for alle kjemiske stoffer i dette produktet er enten ferdige eller ikke aktuelle.

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Angir informasjon som er endret fra tidligere versjon.

Forkortelser og akronymer : ATE = Akutt toksisitet estimat
CLP = Klassifisering, merking og innpakning
DMEL = Oppnådd minimalt effekt nivå
DNEL = Oppnådd ingen effekt nivå
EUH statement = CLP-spesifikk fareerklæring
N/A = Ikke kjent
PBT = Persistent, Bioakkumulerbar og Giftig
PNEC = Forutsatt ingen effekt konsentrasjon
RRN = REACH registreringsnummer
SGG = Segregeringsgruppe
vPvB = Meget persistente og meget bioakkumulerende

Fremgangsmåte for avledning av klassifisering etter forskriften (EC) nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Klassifisering	Justering
Eye Irrit. 2, H319	Kalkuleringsmetode

Fullstendig tekst for forkortede H-setninger

H225	Meget brannfarlig væske og damp.
H226	Brannfarlig væske og damp.
H301	Giftig ved svelging.
H302	Farlig ved svelging.
H304	Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H311	Giftig ved hudkontakt.
H312	Farlig ved hudkontakt.
H314	Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318	Gir alvorlig øyeskade.
H319	Gir alvorlig øyeirritasjon.
H330	Dødelig ved innånding.
H331	Giftig ved innånding.
H332	Farlig ved innånding.
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H370	Forårsaker organskader.
H373	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
H400	Meget giftig for liv i vann.
H410	Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H411	Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
H412	Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Fullstendig tekst for klassifiseringer [CLP/GHS]

Acute Tox. 1	AKUTT TOKSISITET - Kategori 1
Acute Tox. 2	AKUTT TOKSISITET - Kategori 2
Acute Tox. 3	AKUTT TOKSISITET - Kategori 3
Acute Tox. 4	AKUTT TOKSISITET - Kategori 4
Aquatic Acute 1	FARE I VANNMILJØ (AKUTT) - Kategori 1
Aquatic Chronic 1	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 1
Aquatic Chronic 2	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 2
Aquatic Chronic 3	FARE I VANNMILJØ (LANGVARIG) - Kategori 3
Asp. Tox. 1	ASPIRASJONSFARE - Kategori 1
Eye Dam. 1	ALVORLIG ØYESKADE/IRRITASJON - Kategori 1
Eye Irrit. 2	ALVORLIG ØYESKADE/IRRITASJON - Kategori 2
Flam. Liq. 2	BRENNBARE VÆSKER - Kategori 2
Flam. Liq. 3	BRENNBARE VÆSKER - Kategori 3
Skin Corr. 1B	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 1B
Skin Irrit. 2	ETSER/IRRITERER HUD - Kategori 2
Skin Sens. 1	OVERØMFINTLIGHET PÅ HUDEN - Kategori 1
Skin Sens. 1A	OVERØMFINTLIGHET PÅ HUDEN - Kategori 1A
Skin Sens. 1B	OVERØMFINTLIGHET PÅ HUDEN - Kategori 1B
STOT RE 2	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (GJENTATT EKSPONERING) - Kategori 2

Hobbyemalje, matt sort varmebestandig

AVSNITT 16: Andre opplysninger

STOT SE 1	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (ENKEL EKSPONERING) - Kategori 1
STOT SE 3	GIFTIG FOR SPESIELLE MÅLORGANER (ENKEL EKSPONERING) - Kategori 3

Produktkode :
Utskriftsdato : 12-04-2023
Utgitt dato/ Revisjonsdato : 30-11-2022
Dato for forrige utgave : 20-01-2022
Versjon : 1.01

Merknad til leseren

Så langt vi kjenner til, er informasjonen i dette dokumentet dekkende og nøyaktig. Imidlertid er verken leverandøren som er navngitt ovenfor, eller noen av deres underleverandører, rettslig ansvarlige eller erstatningspliktige for at denne informasjonen er nøyaktig og fullstendig.

Avgjørelsen om egnetheten av alle materialer er i siste instans kun brukerens eget. Alle materialer kan ha ukjente risikomomenter og bør brukes med forsiktighet. Selv om bestemte risikomomenter er beskrevet her, kan vi ikke garantere at dette er de eneste som finnes.